

In de nieuwe tiendelige serie De Babyspecialist haken we in op alle facetten die komen kijken bij het werken met de allerkleinsten in de kinderopvang. Dit is aflevering 1: sensitieve responsiviteit.

TEKST WEIJA STEFFENS FOTO WILBERT VAN WOENSEL

NIEUWE
SERIE

DE BABYSPECIALIST

Aandacht VOOR BABY'S

Als het aan demissionair minister Asscher ligt, verschuift de focus van pedagogisch medewerkers zich bij baby's meer van verzorging naar de ontwikkeling. Een goed plan, vindt ook orthopedagoog en trainer Natasja de Kroon. 'Doordat pm'ers vooral bezig zijn met praktische dingen als verschonen en flesjes geven zijn baby's vaak een beetje het ondergeschoven kindje. Terwijl je als pm'er ook een ontzettend belangrijke rol hebt in de ontwikkeling en het welbevinden van een baby. Het is belangrijk dat je als pm'er gevoelig bent voor signalen die het kind afgeeft en dat je adequaat reageert door op de juiste manier in te spelen op die signalen.'

Oprechte aandacht

Als je een baby goed kunt 'lezen', de signalen die hij afgeeft kunt vertalen en daardoor weet waaraan zo'n kleintje behoefte heeft, zul je zien dat je veel meer rust krijgt op een groep, stelt Natasja. 'Ik zie in de praktijk nog te vaak dat pm'ers vooral heel druk in de weer zijn om de verzorging zo goed mogelijk te regelen. Dat is natuurlijk ook heel belangrijk, maar de baby's krijgen daardoor minder gerichte aandacht en uiteindelijk zie je dat terug in hun gedrag. Ze worden er onrustig van of gaan huilen als ze merken dat er niemand in de buurt is. Een simpele oplossing is dat je met je collega de taken verdeelt. Bijvoorbeeld: jij zit - letterlijk - bij de baby's op de grond, zodat ze voelen dat je er voor ze bent en je collega neemt de verzorging op zich. En visa versa natuurlijk.'

'Kijk anders naar ingesleten handelingen'

Veilig en ontspannen

Natasja geeft aan dat het daarnaast belangrijk is dat je constant afstemt. Volgens haar is een goede pm'er een 'lopende ondertiteling'. 'Eigenlijk zou je de hele dag door moeten vertellen wat je doet en wat je ziet. Neem een baby eens op je arm, loop rond door de ruimte en kijk waar zijn interesse naar uitgaat. Alleen al het feit dat je voortdurend tegen hem praat op een zorgzame toon, dat hij de warmte van je lichaam voelt, dat je hem aanraakt en aankijkt met een liefdevolle blik, zorgt ervoor dat hij zich veilig en ontspannen voelt. Als je een baby neerlegt en hij begint meteen te huilen, dan pak je hem weer op. Een baby geeft zo aan dat hij zich daar niet prettig bij voelt. Dan zul je verder moeten zoeken. Dat is gewoon de toverformule: erkennen en troosten, dat heeft een baby nodig.'

Gebruiksaanwijzing

'Het lezen van een baby vergt - zeker in het begin - best wat van je tijd en energie. Zo kan de manier waarop je een kind optilt of vasthoudt al zo veel verschil maken. Door dingen uit te proberen kun je uiteindelijk de 'gebruiksaanwijzing' van een kind achterhalen. Door *trial and error* word je telkens een beetje wijzer en uiteindelijk leer je de behoeftes en interesses van een baby ken-

TIPS VAN NATASJA

- Zorg ervoor dat je de 'gebruiksaanwijzing' van een baby achterhaalt.
- Kijk goed welke signalen een baby afgeeft en probeer - door trial & error - te achterhalen waar de baby behoefte aan heeft.
- Zorg voor een taakverdeling op de groep: de ene pm'er regelt de praktische zaken (verschonen, naar bed brengen, tafeldekken), de ander is op de groep aanwezig bij de baby's.
- Voor baby's is belangrijk dat ze je aanwezigheid zien en/of voelen. Wees beschikbaar voor ze en laat merken dat je er bent. Ook vinden baby's het heerlijk om geknuffeld te worden of lekker bij je op schoot te zitten en vastgehouden te worden.
- Baby's voelen zich prettiger in een sfeer die positief en ontspannen is. Heb je het druk of zit het even tegen, probeer dan toch rustig te blijven.

nen. Want ze kunnen al meer aangeven dan je denkt. Doordat je een baby biedt wat hij of zij nodig heeft, zorg je voor tevreden kinderen op de groep. En dat levert je op den duur hartstikke veel op. Voldane en opgewekte baby's zorgen voor positieve energie. Bij jou en bij de andere kinderen.'

Het beste voor de baby

Naast gerichte aandacht voor baby's is observeren ook heel belangrijk, geeft Natasja aan. 'Door het observeren van kinderen leer je ze beter kennen. Ook kan het ervoor zorgen dat je anders gaat kijken naar ingesleten handelingen; dingen die jullie op de groep al jarenlang zo doen, maar wellicht niet het beste zijn voor het welzijn van de baby's. Het kan zijn dat je andere keuzes gaat maken. Zo merkten wij dat het haal- en brengmoment op onze babygroep veel onrust met zich mee bracht voor baby's die al heel vroeg werden gebracht. Nu hebben we een speciale snoezelkamer met zachte klassieke muziek waar baby's die heel vroeg worden gebracht rustig kunnen chillen. Ook kan het zijn dat een baby die heel veel huult, lichamelijk iets dwars zit. Bijvoorbeeld omdat hij verkouden en benauwd is. Door goed te kijken naar een kindje kun je signalen herkennen en die vertalen. Dat is ook wat ouders van jou verlangen. En soms heb je zo'n dag dat een baby zich niet prettig voelt op de groep, of bij jou. Omdat hij zich niet lekker voelt of ziek is. Dat is helemaal niet erg. Dan kan het soms beter zijn dat het kindje lekker thuis is. Je kijkt dan wat het beste is voor de baby: dat is jouw professie.' <

DIT ARTIKEL MAAKT ONDERDEEL UIT VAN DE OPLEIDING TOT BABYSPECIALIST IN DE KINDEROPVANG. WIL JE MEER INFORMATIE OF DEELNEMEN AAN DE OPLEIDING, NEEM DAN CONTACT OP MET DE KINDEROPVANG ACADEMIE VIA INFO@KINDEROPVANGACADEMIE.NL OF (030) 233 13 30.